

Musíme změnit myšlení. Komentář Štěpána Chába

komentář

17.04.2026

Foto: Pixabay
Popisek: Stáří

Včera u mě redakčním e-mailem přistála tisková zpráva Asociace poskytovatelů sociálních služeb. Název zněl patřičně apokalypticky – Sociální služby dnes stojí na hraně svých kapacit. A pak přišla děsivá čísla.

„Počet osob starších 85 let se má do roku 2040–2050 zvýšit z dnešních zhruba 200 tisíc na téměř 470 tisíc,“ stojí ve zprávě.

Asociace velmi naléhá na stát, aby začal investovat do razantního navýšení kapacit v sociálních službách. Nabídka starobinců by se měla dokonce až znásobit. „Posilování kapacit sociálních

služeb zejména v příštích deseti letech je naprosto nezbytné a musí začít okamžitě," zaznělo od prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiřího Horeckého.

„K vybudování dostatečných nových kapacit určitě nebudou stačit evropské zdroje, ale ani národní. Bavíme se o desítkách miliard. Je nezbytné zapojit kromě veřejných zdrojů i soukromý sektor,“ dodal Horecký.

Tak se na to podívejme.

Populace stárne. Porodnost je na tragických číslech.

Představme si, čistě hypoteticky, že stát převezme roli pečovatele a začne pod hysterickým tlakem s výstavbou až nemravného počtu domovů důchodců. Protože princip je v naší republice nejspíš jediný. Každá rodina odsune starého rodiče do starobince. Takhle tu fungujeme, ne? Protože, jak píše asociace, „bez rychlého navýšení investic a jasné strategie hrozí, že se péče o nejzranitelnější skupiny obyvatel stane nedostupnou nebo bude přesunuta na rodiny, které na ni nejsou připraveny.“ Rodiny nejsou připraveny postarat se o své staré rodiče.

Není tedy na místě začít systém přebudovávat tak, aby se rodiny o své staré mohly a chtěly postarat? Absurdní? Novota naší epochy, která začala někdy za bolševika, kdy musel být každý dělník využit na 120 %, s pohledem na demografii přestává dávat smysl.

V řeči čísel. Je naprosto vyloučené, aby systém starobinců při naší demografii fungoval i v roce 2050, nejspíš už ani v roce 2035. Nárůst starých lidí bude příliš silný, jejich náhrada mladými příliš slabá. Z toho plyne, že i kdyby se podařilo stát donutit k výstavbě dalšího násobku starobinců, nebude v nich mít kdo pracovat. Ona i ta vlna ze zahraničí se ochodí a bezpečnostní nevýhody začnou převažovat nad výhodami. Z udržování takového systému by pak stát hospodářsky nesmírně trafil.

A proto je naopak potřeba zahájit tu skutečnou prorodinnou politiku státu, která se má cpát do společnosti. A tou má být – dítě má morální povinnost postarat se o svého starého rodiče.

Starobince by byly krajní řešení pro těžce nemocné, pro bezdětné (těm pak už teď napálit v produktivním věku třeba od 25 let věku daleko vyšší daně, protože jsou to prostě, drsně řečeno, paraziti na společnosti, náš důchodový systém je postavený na základech jediného – mít dítě, které tě nahradí, pokud ho nemáš, škodíš společnosti). Tomu samozřejmě zcela uzpůsobit jak trh práce, tak i zdanění rodin.

Je to asociální? Nemravné? Kruté vůči mladým?

A skutečně se tu někdo domnívá, že stát vystaví do deseti let stovky starobinců? Skutečně se tu někdo domnívá, že se najde dost pečovatелů, kteří celý ten moloch starobinců utáhnou a kteří nebudou chtít za lepším? Nebo to po vzoru Německa budeme řešit neřízenou migrací a budeme za ni vlastně rádi? Protože kdo by nám ve stáří utíral zadky?

Nechutné množství peněz nechutně zadluženého státu se má utopit v mrtvých projektech mrtvých starobinců, kde nebude mít kdo pracovat.

Nebo je tu alternativa – cpát ty peníze do rodin za to, že se o své staré starají. S láskou a bez pásové výroby na dekubity (já ve starobinci několik let pracoval, je to pásová výroba na dekubity a neosobní prostředí bez lásky, kde soudný člověk skončit prostě nechce).

Ano, pak by se v tom mohl angažovat soukromý sektor, jak volá asociace poskytovatelů. Tam nám ovšem bude hrozit uplatnění kapitalistických principů. Ty máme rádi v kšeftu, ale v péči už je to trochu horší. Podívejme na zubaře. Hypotéky na stomatologickou péči. Přijdou hypotéky na umístění staříka do domova důchodců? Pak tu budeme mít soukromý sektor pro bohaté a státní sektor pro ty druhé, kde starý člověk dožije v těch nejdivočejších podmínkách.

A když už jsme u toho. Podívejme se na dnešní situaci, kdy se „elitním“ soukromým starobincům v Praze nedostává pečovatелů. Začínají si je vozit ze zahraničí přes agentury? Nevím, možná. A možná by tohle mohla být i naše mrzutá budoucnost.

Není daleko rozumnější začít společnost vracet k principu – děti jsou mé zajištění na důchod? Ekonomicky i lidsky takový princip dává daleko větší smysl. Jen se zbavit toho kapitalisticky bolševického přemýšlení – každého musíme co nejrychleji umístit do kolbenky a tam ho držet až do truhly. Ono nám to přinejmenším padesát let teď nebude vůbec ekonomicky fungovat. A pokud si budeme namlouvat, že bude, čeká nás to, co zvěstuje Asociace poskytovatelů sociálních služeb. Kolaps.